T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/307
KARAR NO : 2023/363
KARAR TR : 15/05/2023

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayanBAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk

K A R A R

Davacı : M.B
Davalı : Antalya Vergi Dairesi Başkanlığı
Vekili : Av. M. K

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Antalya Valiliği İl Emniyet Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, davacıyaaitplakalı motosikleti, sürücü belgesi olmadan ve alkollü olarak kullandığından bahisle, Finlandiya uyruklu J.P.K.dına 01/01/2022 tarih ve IZ-462410 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 36. maddesinin üçüncü fikrasının (a) bendi ve48. maddesinin beşinci fikrası uyarınca 5.497 TL idari para cezası verilmiş, davacı hakkında Yabancı Plakalı Araçlara Verilen Trafik İdari Para Cezalarının Tahsiline İlişkin Yönetmeliğin 5. maddesinin dördüncü fikrası uygulanmıştır.

2. Davacı, e- devlet sorgulama üzerinden yaptığı araştırma sonucu öğrendiği ve adına düzenlendiğini belirttiği idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Antalya 2. Sulh Ceza Hâkimliği 11/11/2022 tarih ve D.İş. 2022/4423 sayılı kararı** ile,Yargıtay 19. Ceza Dairesinin 30/04/2015 tarihli bir kararına dayanarak,idari para cezasının kesinleştiğinden bahisle başvuranın vergi tahsil dairesine ya da vergi mahkemesine itiraz etmesi gerektiğini belirterek başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, yapılan itiraz Antalya 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 22/11/2022 tarih ve D.İş. 2022/4764 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmiştir.

4. Davacı, bu kez adına tahakkuk ettirilen idari para cezasının dayanağı olan kanun maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiğini ileri sürerek para cezasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. Antalya 2. Vergi Mahkemesi 30/12/2022 tarih ve E.2022/1120, K.2022/1171 sayılı kararı ile *"dava konusu trafik para cezası niteliği itibariyle vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümlülükler ve bunların zam ve cezalarına ilişkin olmadığından, davanın 2576 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca İdare Mahkemesince çözümlenmesi gerekmektedir"* gerekçesiyle 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine, dosyanın davayı çözümlemekle görevli ve yetkili Antalya İdare Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine karar vermiştir.

6. Antalya 3. İdare Mahkemesi 04/04/2023 tarih ve E.2023/92 sayılı ara kararı ile 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulacağı belirtilerek Antalya 2. Sulh Ceza Hakimliğinden 2022/4423 D.İş sayılı dosyanın gönderilmesinin istenmesine karar vermiş, adli yargı yerince ilgili dava dosyasının gönderilmesine karşın, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca gerekçeli bir karar ile görevli yargı merciinin belirlenmesi için

Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekirken 26/04/2023 tarihli ve E.2023/92 sayılı üst yazıyla, adli ve idari yargı dosyalarının *"2247 sayılıKanun'un 14. maddesi uyarınca karar verilmek üzere"* gönderildiği belirtilerek gerekçeli bir karar olmaksızın Mahkememize başvuru yapılmıştır.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un *"Yargı mercilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

> *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*
>
> *(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."*

8. Aynı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

> *"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."*

9. Anayasa'nın *"D. Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması"* başlıklı 141.maddesinin3. fıkrası hükmü şöyledir:

> "*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır*."

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*Kararlarda bulunacak hususlar*" başlıklı24.maddesinin (e) bendişöyledir:

> *" Kararlarda:*
>
> *...*
>
> *e) Kararın dayandığı hukuki sebepler ile gerekçesi ve hüküm:tazminat davalarında hükmedilen tazminatın miktarı,*
>
> *...*
>
> *Belirtilir..."*

B. Yargı Kararları

11. Danıştay Sekizinci Dairesinin 19/10/2021 tarih ve E.2019/1164, K.2021/4647 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

> *"Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarında da değinildiği üzere; Anayasa'nın 36. maddesinin 1. fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak bu maddede gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemiştir. Anayasa'nın 36. maddesine "adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'nin birçok kararında vurgulanmıştır. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadığının kabul edilmesi gerekir. (Anayasa Mahkemesi, Abdullah Topçu, B. No:2014/8868, 19/4/2017, p. 75)*
>
> *Bu bağlamda, AİHM içtihatlarına göre, genel olarak her bir karar açık, konuyla ilgili herkesin, mahkemenin neden belirli bir kararı verdiğini anlamasına imkan verecek şekilde olmalıdır. (AİHM, Seryavin ve Diğerleri/Ukrayna, p.57-61).*
>
> *Mahkeme kararlarının, hüküm fıkrası ve hükmün dayandığı gerekçe ile bir bütünolduğu, gerekçesiz karar verilmesinin mümkün olmadığı açık olduğuna göre, gerekçeninhem temyiz incelemesini yapacak merci açısından hem de kararı uygulayacak olan idare açısından yeterli açıklıkta olması gerekmektedir.*
>
> *Yargılama hukukunda, yargı (hüküm), uyuşmazlığı çözmekle görevli ve yetkili yargı yerinin yargılama sürecinin sonunda ulaştığı "sonuç"tur. Gerekçe, yargıcın çözümlemek durumunda olduğu uyuşmazlığa uygulanması gereken soyut hukuk kuralının saptanmasında, yorumlanmasında ve tüm ayrıntılarıyla ortaya konulup nitelendirilen maddi olaya uygulanmasında izlemiş olduğu yöntemi gösteren ve bu özelliği sebebiyle, yargılamanın nesnelliği ile varılan yargının doğruluğu konusunda davanın taraflarına güven, üst yargı yerine de denetleme olanağı veren açıklamadır."*

12. Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 21/12/2021 tarih ve E.2021/14691, K.2021/12738sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Belirtmek gerekir ki; T.C. Anayasa'sının 138 ve 141/3 maddeleri gereğince bütün mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli olarak yazılması gerekir. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 388/1-3. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1-c. maddesi, bir mahkeme hükmünün kapsamının ne şekilde olması gerektiğini açıklamıştır. Bir mahkeme hükmünde, tarafların iddia ve savunmalarının özetinin, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususların, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delillerin, tartışılması ve değerlendirilmesinin, sabit görülen vakıalarla, bunlardan çıkarılan sonuç ve hukuki sebeplerin birer birer, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde hükümde gösterilmesi gereklidir. Bu kısım, hükmün gerekçe bölümüdür. Gerekçe, hakimin (mahkemenin) tespit etmiş olduğu maddi vakıalar ile hüküm fıkrası arasında bir köprü görevi yapar. Gerekçe bölümünde hükmün dayandığı hukuki esaslar açıklanır. Hakim, tarafların kendisine sundukları maddi vakıaların hukuki niteliğini kendiliğinden (re'sen) araştırıp bularak hükmünü dayandırdığı hukuk kurallarını ve bunun nedenlerini gerekçede açıklar.

Hakim, gerekçe sayesinde verdiği hükmün doğru olup olmadığını, yani kendini denetler. Üst mahkeme de, bir hükmün hukuka uygun olup olmadığını ancak gerekçe sayesinde denetleyebilir. Taraflar da ancak gerekçe sayesinde haklı olup olmadıklarını daha iyi anlayabilirler. Bir hüküm, ne kadar haklı olursa olsun, gerekçesiz ise tarafları tatmin edemez. (Kuru, Baki/ Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder; Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı 6100 sayılı HMK'ye göre Yeniden Yazılmış, 22 Baskı, Ankara 2011, s.472). Gerekçenin önemi Anayasal olarak hükme bağlanmakla gösterilmiş olup, gerekçe ve hüküm birbirine sıkı sıkıya bağlıdır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 15/05/2023 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Mevzuat kısmında belirtildiği üzere, yargı yerlerince2247 sayılı Kanun'un19. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine yapılacak başvurularda, davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ilekendisinin nedengörevli olmadığına ilişkin başvuru kararı ile başvurusunu yapacağı, bu kararında elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin ertelemesi gerektiği açıkça düzenlenmiştir.

15. Dava dosyalarının incelenmesinden, adli yargı yerince verilen gerekçeli görevsizlik kararından sonra, idari yargı yerinde açılan davada, Mahkemece,gerekçeli ve işin incelenmesinin ertelendiğine yönelik yeni bir karar verilmediği gibi, dosyanın26/04/2023 tarihli ve E.2023/92 sayılıyazıyla yukarıda belirtildiği şekilde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği, bu durumun da yukarıda açıklanan, kararların gerekçeli olması gerektiğine ilişkin Anayasa ve Kanun kurallarına, yüksek mahkeme içtihatlarına, somut uyuşmazlık kapsamında ise 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesineaykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Antalya 3. İdare Mahkemesinin 26/04/2023 tarih ve E.2023/92 sayılı başvurusunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Antalya 3. İdare Mahkemesinin 26/04/2023 tarih ve E.2023/92 sayılı BAŞVURUSUNUN aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

15/05/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN